

PROTOKOLL
2014-03-10

§ 40 Regler för säkerhet vid gatuarbeten

Dnr KST 2014/179

Sammanfattning av ärendet

Bakgrund: Regler för säkerhet vid gatu- och vägarbeten där Torsby kommun är väghållare, utformades år 2005 av Torsby kommuns tekniska avdelning. Reglerna följer i huvudsak Trafikverkets (som då hette Vägverket) vid den tiden gällande regler, men med hänvisning till kommunförbundets rekommendationer för utmärkning av vägarbetsplatser "Utmärkt" istället för Vägverkets anvisningar i "Arbete på väg".

Nu har Sveriges kommuner och Landsting, utkommit med uppdaterade anvisningar för utmärkning av vägarbetsplatser "Handbok, Arbete på väg", som ersätter "Utmärkt", som stöd för kommunens handläggare för utförande av olika typer av vägarbete.

Tekniska avdelningen har med anledning av detta omarbetat Torsby kommuns regler för säkerhet vid gatu- och vägarbeten.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse av Mikael Löfvenholm, 2014-02-07
Bilaga – Torsby kommuns regler för säkerhet vid gatu- och vägarbeten

Samhällsutskottets beslut

Torsby kommuns regler för säkerhet vid gatu- och vägarbeten (daterad 2014-02-06) antas.

Beslutet skickas till

Mikael Löfvenholm
Jan Esping

Justerarens signatur 	Utdragsbestyrkande
---	--

Torsby kommuns regler för säkerhet vid gatu- och vägarbete där Torsby kommun är väghållare

Torsby kommun har som målsättning att åstadkomma en säker miljö vid gatu- och vägarbeten för så väl de som har gatan som arbetsplats som för trafikanterna.

Ansvaret som Torsby kommun tilldelats för trafiksäkerheten inom kommunens vägtransportssystem innebär att kommunen verkar för att samtliga aktörer inom systemet skall bidra till ett säkert transportsystem. Kraven enligt de rubricerade reglerna är Torsby kommuns grundkrav vid allt arbete inom det kommunala vägtransportssystemet.

Krav på kvalitetsledningssystem med tillhörande rutiner samt dokumentering vid entreprenader redovisas i ett speciellt dokument.

Tillstånd krävs för allt arbete på vägar och gator där kommunen är väghållningsmyndighet och Torsby kommuns regler för säkerhet vid gatu- och vägarbete där Torsby kommun är väghållare, skall användas för allt arbete på kommunens vägtransportssystem.

Arbete på vägar och gator är speciellt från den synpunkten att det berör tredje part, nämligen de som bor utmed vägen och de som vistas på vägen. För att inte trafiksäkerheten skall åsidosättas måste därför arbetet planeras och utföras så att hänsyn tas till dessa. På så sätt skapas samtidigt förutsättningarna för en bra arbetsmiljö för personalen.

1. ALLMÄNT

1.01 Föreskriftens giltighetsområde

Denna föreskrift gäller vid gatu- och vägarbete där Torsby kommun är väghållare. Föreskriften skall också åberopas vid tillståndsgivna arbeten på vägar där arbeten inte undantas genom särskilt beslut.

Torsby kommun tekniska avdelningen får medge undantag från dessa föreskrifter.

Inledande uppgifter

Enligt 3 kap. arbetsmiljölagen (AML) ska arbetsgivaren, utföraren, vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagaren utsätts för ohälsa eller olycksfall.

Enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter , (AFS 199:3) Byggnads och anläggningsarbete, ska en arbetsmiljöplan ha upprättats av byggherren/väghållaren för varje objekt och att den finns tillgänglig före etablering.

Arbete på väg och andra anläggningsarbeten skall planeras, ordnas och bedrivs så att det ger betryggande säkerhet för dem som arbetar på platsen och för den passerande trafiken.

I första hand skall arbetet planeras så att trafiken leds om så att arbetet inte berörs av passerande trafik. I andra hand leds trafiken så att fordon passerar på ett betryggande avstånd och i tredje hand att trafiken skiljs från arbetsplatsen med trafikordningar.

I den utsträckning som behövs skall det finnas skyddsanordningar som effektivt hindrar eller avleder trafiken från att komma in på arbetsplatsen.

Transporter till och från arbetsplats skall planeras så att de kan utföras på ett trafiksäkert sätt.

Arbete på trafikerad väg får inte utföras vid väderlek med dåliga siktförhållanden och/eller halka om inte arbetet är av akut slag.

Gatu- och vägarbete berör inte bara arbetare och arbetsgivare utan också tredje part, trafikanten. Trafiksäkerheten får inte åsidosättas för vare sig arbetsplatsens personal eller trafikanten. Avgränsningar, schaktning, uppställning av maskiner och andra hinder skall vara möjliga att observera för trafikanten i god tid.

Trafikanternas förtroende och respekt för anordningar vid vägarbeten är beroende på anordningarnas användning, standard och skötsel.

Vägmärken och andra anordningar skall vara rena och i gott skick.

För trafikanten är det av vikt att anordningar används och placeras på likartat sätt vid likartade situationer.

Vid arbetet med arbetsmiljöplanen bedöms möjligheterna för omledning av passerande trafik med beaktande att inte försämra säkerheten för andra som gående, cyklister och kringboende.

När utmärkningen av vägarbetet utförs försäkras sig den ansvarige om att anordningar är väl synliga från alla körriktningar under såväl goda väderförhållanden med dagsljus som med dåliga med mörker, dis, dimma och nederbörd. Detta för att säkerställa att trafikanterna kan uppfatta utmärkningen på det sätt som är avsett. Vid risk för halka vidtas i första hand förebyggande åtgärder, i andra hand åtgärder mot halkan och för väg med allmän trafik där förhållandena så kräver avbryts arbetet och vägen görs fri från hinder. För väg utan passerande trafik gäller i detta avseende Arbetsmiljölagen och Arbetsmiljöverkets föreskrifter.

1.03 Personlig skyddsutrustning

Personer som utför gatu- och vägarbete skall bära varselklädsel. Klädseln skall uppfylla EN 471 och klass 3. Fluorescerande material skall vara i gul och/eller orange färg. Även besökare på vägarbetsplats där Torsby kommun är väghållningsmyndighet skall bära motsvarande varselklädsel.

Vid arbete som kräver flamsäker klädsel skall skyddskläderna följa EN 533.

Exempel på annan personlig skyddsutrustning, enligt Arbetsmiljölagen, som kan behövas vid vägarbete är skyddshandskar, hörselskydd, ögonskydd, andningsskydd och fallskydd. Vid t ex arbete på broar kan även flytväst behövas.

2. ANSVAR OCH UPPFÖLJNING

2.01 Väghållningsmyndighetens ansvar

Torsby kommun tekniska avdelningen ansvarar, som Väghållningsmyndighet, för alla vägmärken och anordningar som finns på det allmänna vägnätet där Torsby kommun är väghållare. Ansvaret innebär bland annat att vägarbeten är utmärkta enligt gällande föreskrifter.

Utmärkningen vid vägarbeten skall fastläggas med en trafikordningsplan, och visa vilka vägmärken och anordningar som skall finnas. Den skall vara godkänd av Väghållningsmyndigheten innan arbetet påbörjas.

Väghållningsmyndigheten äger rätt att inspektera att trafikordningsplanen följs och vid ofullständig/felaktig utmärkning ta ut avgift för detta samt beordra att rättelse sker.

Tillståndsgivande Väghållningsmyndighet kan återkalla givet tillstånd om anmärkningar på trafiksäkerheten vid arbetsplatsen inte åtgärdas och därmed avbryta arbetet.

Utsedd person som utför myndighetsuppgift skall ha delegation från Torsby kommuns kommunstyrelse för detta. Delegering kan även vara delegering som följer av arbetsordning.

2.02. 01 Arbetsledaransvar

Ansvarig arbetsledare för kontraktsevenligt arbete eller tillståndspliktigt arbete skall inneha god kunskap i planläggning av en säker arbetsmiljö och användning av vägmärken och anordningar vid vägarbete.

Arbetsledaren ansvarar för att godkänd trafikanordningsplan följs och att personalen på arbetsplatsen innehar utbildning enligt denna föreskrift.

Ansvarig arbetsledare skall tillse att det på arbetsplats alltid, när verksamhet pågår, finns en person som ansvarar för vägarbetsutmärkningen och att denne person är lämplig och utbildad för uppgiften samt har resurser och befogenheter för uppdraget, se vidare under 2.3.02.

Med lämplig och utbildad för uppgiften menas i detta stycke att denne person skall kunna läsa, tolka och förstå gällande regler, t ex AML och AFS, och trafik-anordningsplan med tillhörande ritning samt vara lämplig för uppdraget och förstå sin arbetsuppgift.

2.03.02 Utmärkningsansvarig

På varje arbetsplats skall det finnas en person som är ansvarig emot Torsby kommun för utmärkningen av vägarbetsplatsen. Denne person skall ha god kunskap i planläggning av en säker arbetsmiljö och användning av vägmärken och anordningar vid vägarbete.

Utmärkningsansvarig ansvarar för:

Att vägmärken och trafikanordningar sätts upp i enlighet med Torsby kommuns riktlinjer, gällande regler och godkänd anordningsplan.

Att anpassa vägmärken och trafikanordningar till vid varje tillfälle rådande förhållanden.

Att vägmärken och anordningar har avsedd funktion även vid nedsatt sikt, i mörker och vid olika väderförhållanden, liksom utanför ordinarie arbetstid.

Att vägmärken och anordningarna är i gott skick och vid behov rätta till brister.

Att aktivt verka för fortlöpande förbättring av anordningarna.

Att regelbundet kontrollera och underhålla vägmärken och anordningar.

Att kontrollerna skall vara planerade och dokumenteras på för ändamålet särskild blankett eller dagbok. Dokumentet skall förvaras på arbetsplatsen och kunna redovisas

vid begäran.

Vid behov av förändring av trafikanordningsplan skall ny plan upprättas och godkännas av Vaghållningsmyndigheten.

Uppsatta vägmärken och anordningar kräver planlagd kontroll och vid vissa förhållanden krävs tätare intervaller av kontrollerna än normalt. Exempelvis arbeten på vägar med mycket trafik eller när större risk finns för åverkan på vägmärken och anordningar.

Dokumentationen av kontrollerna signeras.

Om flera personer ansvarar för utmärkningen, på grund av till exempel lång tidsperiod när arbetet pågår eller andra omständigheter, måste meddelande lämnas till Vaghållningsmyndigheten vilken person som för respektive tidsperiod har ansvaret.

3. KRAV PÅ PERSONALENS UTBILDNING

3.01 Allmänt

Uppgifter om krav på kompetens för samtlig personal på en vägarbetsplats, anges nedan och finns i Sveriges kommuners och landstings Handbok för Arbeta på väg.

Personal som skall genomföra myndighetsuppdrag som uppföljning av att trafik-anordningsplanen och denna föreskrift följs, skall vara utbildad för detta.

3.02 Utbildning i "Arbete på väg"

Personal som skall utföra gatu- och vägarbete på väg där Torsby kommun är vaghållningsmyndighet, skall vara utbildade i Arbeta på väg.

Vid en vägarbetsplats ska samtlig personal ha en grundläggande kompetens innan arbetet påbörjas. För att få grundläggande kompetens ska personalen genomgå en dagsutbildning (-8 tim). Utmärkningsansvarig ska ha särskild kompetens, påbyggnadsutbildning.

Vid vägarbetsplats utses en utmärkningsansvarig som är ansvarig för utmärkningen och en utmärkningsansvarig på plats som står för den fortlöpande tillsynen. Dessa har då ett särskilt ansvar för utmärkningen gentemot Torsby kommun.

Utmärkningsansvarig ansvarar för att utmärkningen sker enligt Torsby kommuns krav

Intyg på genomförd utbildning skall kunna uppvisas för vaghållningsmyndigheten.

Utbildningskravet gäller även den personal som arbetar på tillståndsgivna arbeten på allmän väg där Torsby kommun är vaghållningsmyndighet.

3.04 Anpassad säkerhetsinformation

3.04.01 Personal verksam under handledares ansvar

Personal som under mycket kort tid kommer att finnas på plats för vägarbete och är endast verksam under handledares ansvar kan efter anpassad säkerhetsinformation få utföra vägarbete på väg där Torsby kommun är väghållningsmyndighet.

Handledaren får ge en anpassad säkerhetsinformation till den personalen.

Handledaren ansvarar för att personalen får kunskap om hur arbetet skall bedrivas och insikten i de risker som finns vid att arbeta på allmän väg. Handledaren och den som informerar skall ha lägst genomfört kursen "Arbete på väg", grundutbildning.

Handledaren skall formellt acceptera handledarskapet och vara medveten om det ansvar detta medför. Ansvaret för att information genomförs har personalens arbetsgivare.

Till denna kategori personal räknas:

Elever som är i arbetslivsstudier och för någon enstaka dag kommer att finnas på en vägarbetsplats. Elever får inte arbeta ensamma utan handledare på vägarbetsplats.

Personal som inte inryms inom vad som anges för utbildning i "Arbete på väg, grundutbildning" och arbetar under en handledare.

Personal som arbetar med gräsmattor och planteringar vid sidoanläggningar och motsvarande inom tätorter och med högsta tillåtna hastighet på 50 km/h.

Personal som städar, underhåller, reparerar eller liknande arbeten inom rastplatsområde.

Uppgifter om informationens innehåll till denna personalkategori finns i dokumentet Sveriges kommuners och landstings Handbok Arbete på väg, januari 2014.

3.05 Personal som inte berörs av utbildnings- och informationskrav

Kategorier av personal som inte berörs av krav på utbildning och information av Sveriges kommuners och landstings Handbok Arbete på väg är följande:

Personal som levererar eller hämtar varor vid vägarbetsplats och på särskild anordnad plats.

Personal som utför service och underhåll av maskiner vid vägarbetsplats och på särskild anordnad uppställningsplats.

4. TRAFIKFÖRESKRIFTER

Behövs med anledning av vägarbete något av följande förbud eller begränsningar så fordras en trafikföreskrift för detta:

Förbud mot trafik med fordon eller med visst slag av fordon.

Begränsning av axeltryck, boggitryck, trippelaxeltryck eller bruttovikt.

Begränsning av bredd eller längd på fordon, fordonståg eller last.

Förbud mot omkörning.

Förbud eller påbud att svänga eller köra i viss riktning.

Förbud mot infart.

Lägre hastighet än som annars gäller.

Stannande eller parkering.

Väjningsplikt.

Minsta avstånd mellan fordon.

Väghållningsmyndigheten för den vägsträcka det avser får besluta om dessa tillfälliga föreskrifter tillsammans med länsstyrelsen.

Tillfällig trafikföreskrift gäller under kortare tid än ca 3 månader.

Vid behov av tillfälliga föreskrifter på vägar, där Torsby kommun är väghållare, anmäls det till väghållningsmyndigheten i god tid, minst tre veckor före arbetes början. För väg inom tätbebyggt område beslutar kommunen om lokala trafikföreskrifter.

5.01 UTMÄRKNING VID VÄGARBETE

Utmärkning av vägarbete skall utföras i enlighet med Sveriges kommuners och landstings Handbok Arbete på väg

5.02 Fast arbetsplats

Vid fast arbetsplats skall det finnas avstängningsanordningar mellan trafiken och arbetsplatsen. Avstängningsanordningar och markeringsskärmar skall minst täcka hindrets bredd. Anordningar skall vara placerade och belastade eller förankrade så att de inte rubbas av vind eller kan kastas in på arbetsplatsen av passerande fordon.

Vägmärket "Vägarbete" skall finnas uppsatt då aktivt arbete pågår

Vägmärket "Annan fara" med tilläggstavlor "Vägarbetsområde" och angivelse av sträckans längd kan vara uppsatt under övrig tid då vägarbetet inte är aktivt och det fortfarande förekommer en sänkning av vägens standard på grund av vägarbetet.

Förekommer det hinder och faror som det finns anledning att varna trafikanterna för sätts relevant/relevanta varningsmärken upp.

Varningsmärket "Annan fara" med tilläggstavlor "Vägarbetsområde" och "Avståndsangivelse" kan användas på långa arbetsplatser som yttre avgränsning där vägen har allmänt sämre standard på grund av vägarbete, medan varningsmärket "Vägarbete" sätts upp vid de ställen där aktivt arbete för tillfället pågår.

När arbetet inte pågår aktivt skall bara varning, begränsningar av hastigheten och anordningar som krävs för trafiksäkerheten finnas kvar. Övrig utrustning tas bort om de ej har trafiksäkerhetshöjande funktion.

Vid vägarbete med mötande trafik och där arbetet inkräktar på körbana skall återstående bredd för passerande trafik på 3,5 – 5,5 meter undvikas. Det skall klart framgå för förare om det går att mötas vid arbetsplatsen.

Vid planering och genomförande av vägarbete skall hänsyn tas till kollektivtrafiken.

Varning för vägarbete, varning för annan fara med tilläggstavla "Vägarbetsområde", begränsad hastighet och omkörningsförbud skall sättas upp på båda sidor om vägen om det inte är uppenbart onödigt. Märken upprepas där så erfordras samt efter anslutande allmänt trafikerad väg.

Arbetsplatsens längd skall göras så kort som möjligt dock längst 1,5 km. Undantag kan göras för förstärknings-, ombyggnads-, och beläggningsarbeten efter beslut av Vaghållningsmyndigheten.

Om vägen normalt är belyst skall vägbelysningen på vägarbetsplatsen ha lägst motsvarande belysningsklass.

Manskapsvagn liksom service- och tillverkningsplatser på vägarbetsplats skall placeras med betryggande säkerhet, till exempel med barriär och energiupptagande skydd om den placeras på vägbanan.

Rastplats och parkeringsficka får användas, efter beslut av vaghållningsmyndigheten, för att ställa upp maskiner och redskap. Vägmärket för parkeringsplats skall då täckas och utrustningen markeras med sidomarkeringskärmar.

Varningsmärken som gäller för en längre sträcka kompletteras med en tilläggstavla som anger sträckans längd.

Varningsmärket "Vägarbete" och förbudsmärken sätts upp på båda sidor vägen när det inte är onödigt. Exempel på detta är när vägen är för smal för omkörning.

Vägbelysning skall övervägas vid vägarbeten där arbetet pågår under den mörka årstiden med tillfälliga förbifartsvägar, komplex vägmiljö och särskilt där det finns stor andel störande belysning runt omkring.

För att minimera trafikstörning och olycksrisker när arbete inte pågår aktivt flyttas all onödig materiel mm bort från vägen.

Torsby kommun
tekniska avdelningen